

DRAINÄŒEVI DANI u KruÄjevcu

Autor Ljuba
Sunday, 20 December 2009

17. decembra 2009. godine,Ä jedne hladne i olujne veÄeri kada je sneg postavljao rampe putnicima iz Prokuplja da ne stignu na 2-ge DrainÄeve susrete u KruÄjevcu, kada je sneg padao da bajku poezije zavije u belo i uÄini je idiliÄnom, baÄj te veÄeri u Klubu KCK u organizaciji Kulturnog centra KruÄjevac i Narodne biblioteke iz Prokuplja, desilo se ono Äjto je bilo neizbeÄano da se desi... Desilo se ono Äjto ni smetovi snega,Ä ni naleti vetra zaborava, nisu u stanju da osujete, ni sad - ni nikad... Desio se rafal poezije DRAINCU U ÄŒEAST, koji je ustrelio pravo u srca mnogobrojne poklonike boginje poezije koji su pregazili i sneg i druge ponude i izgleda i doÄjli da se sete i podsete na velikana srpske poezije - na Radeta Drainca!

Da, ovo veÄe je donelo lepe stihove, kao sneg pahulje i najavilo predlog za novog laureata DrinÄeve nagrade (poznÄtete ga po ÄjeÄjiru)...

Pogledajte detalje sa ove divne, dobro izreÄirane i ukomponovane veÄeri, koju je osmislila i vodila urednica KCK Lidija UÄareviÄ† i podsetite se na ono Äjto je u granit poezije, za pokolenja koja pristiÄu, uklesao pesnik nezaborava - Rade Drainac...

Ovako je poÄelo: Lidija UÄareviÄ† recituje pesmu Radeta Drainca uz muziÄku pratnju Srdjana ÄivkoviÄ†a

NIRVANA

Ä umne noÄti ko javori sinji
Tamom grobnom leÄe mi na dlanu
Bolestan sam mnogo... mnogo!
Jedinu zvezdu u ovoj pustinji
Vidim svoju ranu.

Pritisla me stidna Äalost
ko olovna ploÄa.
Nigde jedan vedar dan!
Slomila me tuÄna malaksalost
na ljubav, Äivot i san.

Hteo bih samo
u rodni kraj da odem Äjto pre
i da umrem tamo,
zaboravljajuÄti sve.

A kad me na dasci
put groblja ponesu volujaska kola,
kao nekad u mladosti,
nada mnom da zaplaÄu od istinskog bola
bele breze, tuÄne od starosti.

To su zadnji snovi
u noÄtima Äjumnim ko javori sinji,
otvoreni kao rane,
koje u ovoj pustinji
gnojem kaplju poslednje dane.

(C) Rade Drainac

Rodna kuÄ†a Radeta DraincaÄ u Trbunju

ReÄ laureata DrinÄeve nagrade: Ljubomir SimoviÄ† Dole klaviri, gitare i mandoline Bilo je oÄigledno da se Drainac buni protiv akademizma, protiv Äiftinskog morala, protiv malograÄanske etike i estetike. Na koji naÄin se buni? Na onaj najefikasniji i najriziÄniji naÄin: skandalom, provokacijom, Äjokovima. Sebe je proglasio za â€žneprijatelja akademija, crkava i muzejaâ€, vikao je: â€žDole klaviri, gitare i mandolineâ€ Rade Drainac Prvi neposredniji susret sa DrainÄevom poezijom

dođiveo sam u jesen 1955. godine, kada sam dođiao na studije u Beograd. Tek tu, u tada veoma bogatim antikvarnicama, mogle su se nađi knjige koje se u nađim provincijskim zabitima nisu mogle dobiti ni za lek: predratna izdanja Milođja Crnjanskog, Rastka Petroviđta, Momđila Nastasijeviđta, Rada Drainca. Seđtam se da je tada grupa mlađih pesnika, koja se okupljala u đuvenoj đPređjernovoj kletiđ, s najveđtom strađtu negovala kult pesnika iz Toplice. Tađeno, kult takvog tipa pesnika, boema i buntovnika, kakvi su i sami pokuđjavali da budu. Ja sam tada najviđje voleo stihove Crnjanskog, Rastka Petroviđta, Remboa, Apoliner. đ to znađi da sam, đitajuđti Rastka i Apoliner, bio na putu da otkrijem i Drainca. Prvi susret sa Drainđevom poezijom morao je biti zbunjuđti: u njoj je sve bilo novo i neođekivano. Svaka je pesma bila programska, a pobuna je bila ceo program. Na prvi pogled je bilo ođigledno da se Drainac buni protiv akademizma, protiv đtiftinskog morala, protiv malograđanske etike i estetike. Na koji nađin se buni? Na onaj najefikasniji i najriziđniji nađin: skandalom, provokacijom, đokovima. Sebe je proglasio za đžneprijatelja akademija, crkava i muzejađ, vikao je: đđDole klaviri, gitare i mandolineđ. Pisao je da đžtreba pljunuti u bradu Frojdu i Bergsonuđ, i da đžtreba razneti ovaj bordel civilizacijeđ i đžkonjuđnicu kultuređ. Da to ne bi uradili drugi, sam je sebe proglasio za đžpijanc đžkockarađ, za đžironiđara i pljuvađađ, za đžzapađjađ, đžporođnog ljubavnikađ i đžvagabundađ. Za svoje pesnika, zidara i skupljađa krpađ, a za svoju publiku proglasio je kođijađje, sluđavke, portire i konje. Njegov Amor je đžpveđjerniciđ, njegov đžnovi Apolon je rumunski dđokejađ, njegova muza je, kako sam kađe, đžjedna ordinarna droljađ napravio đžod prazne konzerve sa đubretađ. Kao da gleda neki velelepni Sunđev zalazak, ili vrhove Himalaja, ili Keopsovu piramidu, ili neko od svetskih đuda, on oduđevljeno uzvikuje: đžKakav realistiđan izmet na mome tanjiruđ! I taman đto ste pomislili da ste ono najdrastiđnije preturili preko glave, on pred vas iznese neđto jođ drastiđnije:

Bankar debela svinja

Bakalinove bubrege jede iz tanjira. Njegova poezija je prepuna svega onoga đto provocira, vređa, đokira i skandalizuje. On je u poeziju uveo pisoare i javne kuđte, a javnosti je predstavio i svoju mansardu, u kojoj đžkao jedini portre na zidu visi stari kaput i velurske pantaloneđ, i u kojoj đžbeli kiđobranđ njegove đžzodbegle drage... sluđi umesto abađurađ. To proglađava za genija ne smeta mu da kađe đđ mođda opet da to ne bi uradili drugi đđ kako je đžizgubio... pola veka u p slabih stihovađ, da kađe kako je njegova poezija đžmlaka kao julske baruđtineđ, i da je ceo njegov đživot bio đžđubrom maskom poezije i lirizmađ. Da li je ovo samokritika ili koketerija? đ ta je istina a đta je lađ? đ ta je lice a đta je maska, đta je điminka? Je li njegova pobuna zaista pobuna ili je samo parada i poza? Tokom godina, kad god sam se vrađao Drainđevim knjigama, sve upornije mi se nametalo jedno neobiđno pitanje: ko je Rade Drainac? I, kako su godine prolazile, sve ubedljivijim mi se đinio sledeđti odgovor: Rade Drainac je knjiđevni lik, knjiđevni junak, koga je izmislio, stvorio, napisao, Radojko Jovanoviđ iz Trbnja. Kao đto je Fernando Pessoa izmislio pesnike Alvares de Kampuđja, ili Alberta Kajera, ili Rikarda Reisa, i umesto njih napisao, i pod njihovim imenima objavio, đžnjihovađ pesniđka dela; i kao đto je nađ slikar Duđjan Otađjeviđ stvorio slikara Iliju Dimiđta, điju je biografiju izmislio Branko Vuđiđjeviđ, a điji je slikarski naslikao sam Otađjeviđ, tako je i Radojko Jovanoviđ izmislio i stvorio Rada Drainca: dao mu je ime, lik, karakter, biografiju, pesniđko delo, ulogu, poslanje i zadatak. Kakav zadatak? Da se buni, da đokira, da provocira, da skandalizuje, da glumi, da u glumi đđ kao i u svemu drugom đđ preteruje, a najđeđte, i s najveđtim zadovoljstvom, da prelazi granice takozvanog dobrog ukusa. Jednom ređju, zadatak Rada Drainca je bio da radi sve ono đto nije mogao da radi Radojko Jovanoviđ, i da bude sve ono đto nije mogao da bude Radojko Jovanoviđ. Mogli bismo đak kazati da je Rade Drainac oslobođeni Radojko Jovanoviđ. Rade Drainac je hrabro i dosledno igrao ulogu koja mu je namenjena. Stavljao je na lice najđokantnije maske, mazao debele slojeve najprovokativnije điminke; tako maskiran pretvarao se u najveđteg putnika i u najkosmopolitiskijeg pesnika za koga zna srpska poezija: u njegovim pesmama se dime Pariz i Liverpul, cveta Firenca, iz mora izranjaju Fidđi, Samoa, Marđalska ostrva i Melanezijski arhipelag. Drainac se u Sajgonu ili na Novoj Gvineji oseđta, navodno, kao kod kuđte. Sve to deluje kao veliki vatromet koji se ne gasi, kao dđinovska dekoracija i scenografija, koje zasenjuju. Međutim, iza tih zasenjujuđih dđinovskih panorama pojavljaju se, mnogo dragoceniji, problesci autentiđne poezije. Tih problesaka mođda najviđje ima u pesmi pod ređitim naslovom đžKad pesnik bez lađnih stihova u srcu prispe rodni krajđ. U toj dragocenoj pesmi vidimo đžvrane na suncokretuđ, đžMesec u boci rakijeđ, đžcrne perunikeđ, a p jedan kolosalan đžkaluđer pun buvađ. Neki od ovih stihova mođda nagoveđtavaju i neke od slika Bođe Iliđta. Tokom d svog đživota, svakom svojom pesmom, svakim svojim tekstom, Drainac se trudio da nas iznenadi i đokira. Međutim, on đte nas najviđje iznenaditi onda kad progovori mirno i prirodno, bez poze, afektacije i preterivanja. Na umu imam jednu od njegovih predsmrtnih pesama, pod naslovom đžNirvanađ:

đ umne nođti ko javori sinji

Tamom grobnom leđe mi na dlanu.

Bolestan sam mnogo, mnogo.

Jedinu zvezdu u ovoj pustinji,

Vidim svoju ranu. Ovaj đjampion skandala, poze i provokacije odjednom kađe neđto jednostavno: đžBolestan sam mnogo, mnogođ. I đokira nas tom jednostavnođtu. Kao da su, u suođenju sa smrđtu, spale sve maske, i kao da je skinuta sva điminka. Ima trenutaka kad pomiđljam da je cela Drainđeva poezija, puna buke i besa, egzotike i kosmopolitizma, đmire i afektacije, napisana zato da bi dala teđinu ovom jednostavnom stihu, i da bi ga uđinila potresnim. Stihovi đžNirvaneđ ukazu mi se kao neođekivana poenta celokupne Drainđeve poezije. Ona rana, koja je jedina zvezda, obasjava nam neke nepoznate i zatamnjene predele u Drainđevom pesniđkom svetu.

Ljubomir Simoviđ [objavljeno: 27/09/2008.] Izvor: original

Dane Stojiljkoviđ - pesniđka legenda Prokuplja

Branko RistiÄŃ

Dragan BarjaktareviÄŃ

Ljuba ObradoviÄŃ

Baja SaitoviÄŃ

Dragoslav DjordjeviÄŃ

JUTRO

Ukus mleka, ÅjeÄŃera i kafe
fino pomeÅjani
sa toplom vodom - kapuÄŃino.

Ukus toplog
i blagog dana u kome sam.

Sve je tako jednostavno
moj mir i moja svrha.

ÄŃutanje je osnova za poÄ•etak.

(C) Dragoslav DjordjeviÄŃ

Veljko Stambolija

NebojÅja LapÄ•eviÄŃ

Srdjan Å½ivkoviÄŃ

MiÄŃta Å½ivanoviÄŃ

Lidija UÅ¾areviÄŃ

Baja SaitoviÄŃ

Ljuba ObradoviÄŃ

JA BIH TEBE...

Ja bih tebe
odveo u park,
da sedimo i gledamo
kako liÅjÄŃe opada
i budemo sami,
sve dok zadnji list
ne sleti na ploÄ•nike grada.

Tu, na uglu tom,

jedan list je pao
i nađao dom.
A ti, ti nisi znao,
da na njemu piđe,
ne volim te viđe.

Ja bih tebe,
voleo ko nijednu,
i đta obeđtati viđe,
dok stojim,
pod prozorom tvojim,
a svu nođt,
pada neki sitni sneg
i krv se leđi
u đilama mojim.

Tu, na uglu tom,
prvi sneg je pao
i nađao dom.
A ti, ti nisi znao,
da na njemu piđe,
ne volim te viđe.

Da, dođla je zima,
a proleđte izgleda
nikad neđte dođti,
da đivot pokloni svemu
i meni donese tebe,
ko granama liđte.

Tu, na trgu tom,
jedan sat je stao
i ne kuca sad.
A ti i danas ne znađi,
ljubav jednom prođe,
ne vrađta se nikad.

(C) Ljubodrag Obradoviđt

Dragoslav Djordjeviđt

Veljko Stambolija

Nebojđa Lapđeviđt

Miđta đivanoviđt

Srdjan đivkoviđt

Posle poezije bilo je i dobro druđenje: Dane Stojiljkoviđt i Ljubodrag Obradoviđt
(slika za pozdrav Miljojku Milojeviđtu - Bilu)

Zanos: Branko Ristiđt -recituje, a Lidija Uđareviđt -sluđja

A posle je bilo druđenje...

uz iÄŃe i piÄŃe

i muziku

Ljuba ObradoviÄŃ

Publika

I mladi vole poeziju

Bilo je i plesa

Publika je uÄ¼ivala

pukovnik Milorad DimitrijeviÄŃ - komandant centra za obuku logistike
u kasarni Car Lazar u KruÄ¼evcu

Pesnici su razmenili knjige

Publika

Slika za uspomenu

UÄ¼esnici 2-gih DrainÄ¼evih susreta u KruÄ¼evcu